

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 13

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
29. MARCA (MARZO) 1956

ZA VELIKO NOČ 1956

Nova velika noč v tujini. Tokrat z drugačnimi cerkvenimi obredi, kakor doslej, vsebolj podobnimi tistim, kakor so jih obhajali prvi kristjani v katakombah. Bolj so poudarjeni dogodki trpljenja in smrti v času, veličastneje je vstajenje v polni noči, opolnoči, ko največje Sonce razdeli najtemnejšo Temo. Letos bomo prvič praznovali s polnočnico vstajenje Gospodovo. V našem spominu se nam bo nekaj spremenilo: pretrgala se bo tradicija tako veličastnih večernih velikonočnih procesij, zažiganja kresov in morda še kaj... Toda ostali bosta vera in upanje. In med nami v tujini še celo.

Vera: da smrt ni najmočnejša sila nad človekom; da uničenje telesne materije ne pomeni še uničenja duše in duha, življenja, ki sega tudi preko vidnih mej; da tema ni poslednja luč zadnjega Niča; da Luč ne ugasne v Temi, da jo prodre, ko se zdi najbolj gosta in za večno zmagovita; da najnižjemu porazu sledi najveličastnejša zmaga... In to zato, ker je nekje še Nekdo, ki Nič napolnjuje s Polnostjo, Zlo premaguje z Dobrim in Smrt uničuje z življenjem. Je to vera, da živi Bog vsemogočni in je posmrtno življenje. To spreminja gledanje na vse, kar se dogaja na svetu, in ga vodi v to, kar je: boj za kraljestvo Boga ali Satana.

In s to vero gre naše upanje: da trpljenje — tudi brezdomstva — more biti luč v temi; da je smrt seme novega življenja, in kdor ga je dal za Njega, ga bo od Njega prejel z velikonočno slavo; da nikjer ni take negibnosti zraka in stalnosti, da je piš Duha ne spravi v gibanje; in ne Teme, da je ne presveti blisk angela, ki ga odvrača lahko najbolj črn oblak, tudi atomski, da pride nenadoma in proti pričakovanju na naše pokopališče begunstva, odpahne s tanki zapahnjene plošče našega groba, zapečatene s pečati dogovorov velikih, nas prime za roko in nas popelje sredi noči, opolnoči, potepuhe z vseh kontinentov, v našo domačijo... Kjer je vera v Boga, ki je vstal, tam je upanje v zmago Dobrega nad Zlim, v zmago Luči nad Temo... iz kdor je šel v procesiji za križem in je pal v smrt, in kdor hodi za njim in trpi, ni padel brez smisla in se ne muči brez cilja: le zasmehovanemu križu je sledilo veličastno velikonočno vstajenje; to se dviga le iz žrtve in boja; in najemniški vojniki z atomskimi sulicami bodo popadali v strahu in grozi; Kristus je vstal!

Kršćanstvo nam daje to upanje. In tudi tole: iz noči zdaj zmagujočega in pri nas tudi zmogovitega Zla, ki mu je komunizem ime, in je po besedah papežev in videcev Dostojevskega in Bellocia in drugih - orodje Satana, bo zazorela nova svoboda v Bogu in veri v posmrtnost. In na razvalinah tega apokaliptičnega poraza naj tedaj zacvete krščansko urejena družba človeštva v ljudovladah pravičnosti in ljubezni po zapovedih Njega, ki je bil Bog in človek, in ki je umrl, da je vstal:

Kristus je vstal!
Resnično je vstal!
Alleluja!
Zóri nam noč vesela!

USA: General Eisenhower, predsednik Meksika Adolfo Ruiz Cortínez in predsednik kanadske vlade Louis St. Laurent so na skupnem sestanku razpravljali o obrambi ameriškega kontinenta. — Med ZAD in Sovjetijo je dejansko že prišlo do sporazuma, glede izvajanja načrta za uporabo atomske energije v mirnodobske svrhe. Tako izjavljajo v Washingtonu. — Ameriški major Seversky je opozoril vlado na dejstvo, da ima ZSSR neprimerno boljša letala na reakcijski pogon kakor pa USA. S tem, da so Sovjeti pustili, da je prvo njihovo letalo na reakcijski pogon priletelo iz Sovjetije v London, so pokazali, da imajo tudi težke bombnike na reakcijski pogon. Z njimi da prekašajo ZAD. Nekaj podobnega da imajo samo Angleži.

BOLIVIJA: Predsednik dr. Paz Estensoro je imenoval novo vlado za izvedbo splošnih volitev dne 27. maja.

Blagoslovljene velikonočne praznike želi vsem svojim naročnikom, oglaševalcem in bralcem ter vsem Slovincem v Argentini, doma in po svetu

SVOBODNA SLOVENIJA

GENERAL LONARDI UMRL

Novico o njegovi nepričakovani smrti so objavili buenosaireski dnevniki prejšnji petek na prvih straneh z velikimi naslovi in slikami. Vse je presenetilo. Javnost je vedela, da je bil gral Lonardi bolj slabega zdravja, nihče pa ni pričakoval njegove smrti. To tem manj, ker je bilo v listih objavljeno, da se je njegovo zdravstveno stanje po zadnji

Gral Eduardo Lonardi

operaciji v USA zboljšalo. Ko se je pred kratkim vrnil domov, so mu zdravniki nasvetovali popoln mir. Zaradi tega se je umaknil iz Bs. Airesa na svojo pristavo v Beccar v prov. Bs. Airesu.

Zadnji dnevi in trenutki Lonardijevega življenja

Na pristavi v mestu Beccar je bil Lonardi do prejšnje srede. Ker se je prehladil, se mu je zdravstveno stanje poslabšalo. Povečala se je tudi nervoznost. Zato so ga prepeljali v Centralno vojaško bolnišnico v Bs. As. Zdravniki so ugotovili, da je kot posledica gripe nastopilo vnetje ljuč. V četrtek, 22. marca, je bil še popoldne dobro razpoloben. Zvečer sta z gospo Mercedes Villada Achaval še skupaj večerjala. To je bilo ob devetih. Zaradi visokega krvnega pritiska je imel gral Lonardi strogo dieto. Po zavžitju juhi je nenadoma izgubil zavest. Vsi napor zdravnikov, da bi mu jo povrnili, so ostali brez uspeha. Ob pol deseti uri mu je bolniški kaplan podelil zakrament sv. poslednjega olja. Ob 23. uri in 5 minut je umrl. Ob njegovi bolniški postelji so bili poleg njegove vdove zbrani tudi vsi njegovi otroci.

Na mrtvaškem odru v kolegiju Champagnat

Ob novici, da je umrl general Lonardi, zmagovalca v lanskim septembrski revoluciji, je prišel takoj v bolnico podpredsednik vlade kontraadmiral Rojas. Pokojnikovi družini je izrekel sožalje. Predložil ji je, naj bi pok. gral Lonardi ležal na mrtvaškem odru v vladni palači. Družina je to odklonila, ker je pokojni general pred dnevi svojemu sinu dejal, da želi, da ga v slučaju smrti polože na mrtvaški oder v kolegiju br. Maristov Champagnat, s katerim ga vežejo dolgoletni tesni stiki, ker so v ta zavod hodili in še hodijo v šolo njegovi otroci.

Umrlega grala Lonardija so oblekli v generalsko uniformo, ga položili v krsto in jo prenesli v kolegij Champagnat. Položili so jo na mrtvaški oder v veliki dvorani, ki je bila vsa v črnini. Častno stražo so prevzeli gojenci vojaške, letalske in pomorske akademije ter višji častniki vseh treh vrst orožja. V tem času so napravili tudi posmrtno masko.

V zavodski kapeli je bila zjutraj najprej maša za umrlega grala Lonardija. Ko so pa odprli vrata zavoda, je bila zunaj že zbrana velika množica naroda, ki je prišla kropiti velikega junaka.

Bila je dolga vrsta ljudi, ki so čakali ure in ure, da so prišli na vrsto ter izkazali velikemu sinu Argentine zadnjo čast ter se mu zahvalili za uspešno dokončano revolucijo, ki je Argentini povrnila svobodo in demokracijo. To so bili isti ljudje, ki so ga točno pred šestimi meseci pozdravljali v Bs. Airesu. Tedaj so mu priredili tak sprejem, kakor ga doslej še noben Argentinac ni bil deležen v vsej argentinski zgodovini. Žalostni so bili obrzi teh ljudi. Vsi so čutili, da jih je zapustil veliki mož, ki v vsem svojem življenju nikdar ni iskal koristi za sebe, ampak je poznal samo nesebično službo narodu. Za njegovo boljše bodočnost je doprinal hude udarce in žrtve.

In vrste teh ljudi ni bilo konca. Vmes so prihajali ves čas v zavod tudi visoki državni in cerkveni dostojanstveniki ter izkazovali čast velikemu pokojniku. Dopoldne je prišel tudi dojen dipl. zbora apostolski mucij Msgr. Zanin. Najprej je izrekel sožalje pok. družini, nato pa imel v kapeli mašo za pokojnika. Popoldne je prišel kropiti grala Lonardija predsednik gral Aramburu, ki je v četrtek odšel na obisk v Cordoba. O Lonardijevi smrti je bil takoj obveščen. Obisk je takoj prekinil. Že v Cordobi je odredil, da se pogreb grala Lonardija izvrši na državne stroške in z vsemi častmi kot aktivnemu predsedniku republike. Pred krsto je nemo stal več minut. Z njim tudi vsi njegovi spremljevalci: kontraadmiral Rojas ter ministri vojnih resorov.

Vsa Argentina v žalosti

Smrt generala Lonardija je bolesto odjeknila po vsej Argentini. Vsi argentinsti v tople pisanih nekrologih poudarjajo veliko izgubo, ki je zadela Argentino z Lonardijevo smrtjo. Naštevajo njegove zasluge za obnovo demokratskega življenja v republiki, njegovo dolgoletno borbo proti prejšnjemu nedemokratskemu režimu, njegove vrline in čednosti, ki so ga visoko dvignile na voditeljsko mesto v vrstah argent. oboroženih sil in ga tako tudi usposobile za vodstvo osvobodilne revolucije. Vsi zagotavljajo, da bo spomin na tega nesebičnega in plemenitega ter globoko vernega moža večno živel v argentinskem narodu. Njegovo mesto v zgodovini bo ob strani največjih argentinskih sinov: gralov San Martina, Belgrana, Mitre in Urquize.

Ob Lonardijevi smrti so se splošni narodni žalosti pridružile vse demokratske stranke. V svojih žalnih izjavah so objavile ustavitve vse politične aktivnosti v času, dokler leži gral Lonardi na mrtvaškem odru in na dan njegovega pogreba. Pristaše so pozvale naj se pogreba udeležijo ter tako izkažejo zahvalo možu, ki je zmagovito zaključil osvobodilno revolucijo.

V notranjosti republike so za Lonardijem žalne slavnosti. Po cerkvah so maše za pokoj njegove duše. Ministri vojnih resorov so tudi odredili naj bodo žalne mase za pokoj duše pok. Lonardija po vseh garnizijah. Govorniki na spominskih slavnostih so poveljevali Lonardijeve zasluge za domovino.

Žalna seja vlade

Gral Aramburu je v petek popoldne sklical žalno sejo vlade. Ministre je pozval naj se spominu umrlega predsednika Lonardija oddolže z enominutnim molkom. Nato jim je prebral svoj govor narodu v spomin grala Lonardija.

V njem je naglašal, da je mož, ki je 23. sept. 1955 proglasil smrt tiranije in oznanil novo rojstvo svobode, vstopil v galerijo za domovino zelo zaslužnih mož. Osvobodilna revolucija mu želi pripraviti počastitev, ki je živa v narodnem priznanju. Dalje je poudarjal, da se lahko mirno in brez strahu, da bi se kdo motil, reče, da je pok. Lonardi vse svoje življenje posvetil rešitvi osramočene domovine. Dolga so bila leta, ki so bila potrebna za borbo. Toda

Haranse obras petrolíferas por 250 millones de dólares

En una entrevista mantenida con los periodistas el titular de Industria capitán ing. Carlos Alvaro Alsogaray declaró que Yacimientos Petrolíferos Fiscales (Y.P.F.), tiene el propósito de aumentar su producción actual de 4 millones a 10 millones de m3, anuales, y de completar sus destilerías y medios de transporte mediante la construcción de oleoductos y gasoductos, en un plazo

maximo de tres años. Con ello al país obtendrá una economía en divisas de aproximadamente 175 millones de dólares por año, parte de las cuales, se destinarán a amortizar las inversiones que se realicen para cumplir con la ampliación enunciativa.

En el mes de Julio de este año darían comienzo las obras petrolíferas por 250 millones de dólares.

Dela za povečanje petrolejske proizvodnje v višini 250 milijonov dolarjev

Min. za industrijo inženirski kapeta Carlos Alvaro Alsogaray je sprejel častnikarje in jim dal izjavo o nameri vlade za povečanje petrolejske proizvodnje.

Dejal je, da ima Državna petrolejska družba — YPF — namero zvišati letno proizvodnjo petroleja od štirih milijonov na 10 milijonov kub. m., spopolniti destilerije in zboljšati prevozna sredstva z zgraditvijo nafto in plinovodov in to v

čaju treh let. Na ta način bo država prihranila na devizah letno okoli 175 mil. dolarjev. Ta prihranek bodo porabili za amortizacijo investicij, ki so potrebne za izvedbo tega načrta.

Vsa dela za zvišanje petrolejske proizvodnje so preračunana na 250 mil. dolarjev. Izvajati jih bodo začeli že meseca julija t. l.

ne zapor in tudi ne od tiranije izbrana ponižanja in sramotive niso mogle zloiniti njegove inspiracije svobode. Ljubezni mož in oče se je nenadno spremenil v vodnika trdega boja na smrt. Domovina je bila včeraj še v slavlju, danes pa prihaja s počastitvijo, ki jo pravlja samo svojim junakom. Svoj spominski govor je zaključil z besedami: Gral Lonardi, Argentinci od danes in jutri vas jemljejo za vzgled in bodo znali ceniti pridobljeno svobodo.

V znak žalosti za pok. Lonardijem vihraj argent. zastave na vseh državnih poslopih in ladjah spuščene na pol droga.

Veličastne pogrebne slavnosti

Buenos Aires je zmagovalcu septembrske revolucije pred šestimi meseci pripravil ob prihodu iz Cordobe triumfalni sprejem. Sprejele in pozdravile so ga milijonske množice ter ga spremljale z letališča v vladno palačo ter nato poslušale proglam njegove vlade. Šest mesecev po tistih nepozabnih dneh mu je isti Buenos Aires priredil veličastno slovo. Množice ljudstva so zasedle prostore po vseh ulicah, po katerih se je pomikal žalni sprevod. Ljudje so raz oken stanovanjskih hiš ter iz množic metali cvetje na krsto z Lonardijevim truplom ter z njim posipavale ulice. Z globokim molkom so zrlili na pogrebni sprevod in z belimi robci mahali umrlemu osvoboditelju v slovo.

Pogrebni sprevod se je začel v soboto 24. m. kmalu po osmi uri. Pred tem je bila v maristovskem zavodu še maša za pokojnika, nato so pa krsto zaprli. Ovilili so jo v narodno zastavo, nanjo položili Lonardijevo generalsko kapo in sabljo.

V tem trenutku je stopil pred krsto gojenec II. razreda srednje šole v tem kolegiju. Kot sošolec pokojnikovega sina Andreja je v občutenem govoru izpovedal vso bol, ki polni srca argentinske mladine ob izgubi narodnega junaka. Zagotavljal ga je, da se bo argent. mladina vedno borila za ideale, za katere je živel in delal veliki pokojnik. Njegovi sinovi in ostali sorodniki so zatem dvignili krsto in jo prenesli na ulico ter položili na topovsko lafeto. V tem trenutku se je vsulo cvetje z vseh oken okoliških hiš ter padalo na krsto z Lonardijevimi posmrtnimi ostanki. Pogrebni sprevod, v katerem je bilo 17 vozov, se je pomikal proti baziliki Ntra. Sra del Perpetuo Socorro. Krsto je spremljala častna straža vojske in oddelkov letalskih padalcev iz Cordobe, ki so sodelovali pri septembrski revoluciji. Oddelki vojske z zastavami in vojaškimi godbami, ki so igrale žalne koračnice, so bili razpostavljeni po vseh ulicah, po katerih je šel sprevod.

Ko je pogrebni sprevod prišel v baziliko Perpetuo Socorro so bili v njej že zbrani visoki državni funkcionarji, generali, admirali, cerkveni dostojanstveniki, člani diplomatskega zbora, prestavniki številnih kat. organizacij in društev, zastopniki polit. strank in številno ljudstvo. Malo prej je prišel predsednik general Aramburu. Krsto so prenesli v cerkev, nato je bila za Lonardija žalna maša, zatem pa molitve "Reši me".

Od tu dalje se je formiral pogrebni

sprevod proti pokopališču Chacarita. Skoro dve uri sta minili predno je zavil na samo pokopališče. Po Avdi Libertador Gral San Martin in Lacroze so bile zbrane ogromne množice ljudstva. Še več ljudi se je zbralo na samem prostoru pokopališča in v okolici. Po vseh avenidah. Oddelki vseh treh vrst argent. oboroženih sil so izkazovali časti umrlemu generalu Lonardiju. Ko se je pa pogrebni sprevod začel bližati pokopališču, so topovske baterije začele odajati 21 častnih streliv. Krsto z Lonardijevim truplom so ljudje dobesedno posuli s cvetjem. Prav tako vse ulice. Naval množice je bil tedaj tolikšen, da policija sama ni več zmogla vzdrževati kordonov ter ji je moralo priskočiti na pomoč oračništvo in nazadnje še vojaštvo.

Ko je topovska lafeta s krsto prispela pred kapelo, so krsto položili pred oder. Obstopili so jo pok. družina in ostali sorodniki, predsednik republike gral Aramburu z ministri ter ostali dostojanstveniki. Pogrebne molitve je opravil škof Msgr. Tato ob asistenci. Takoj nato je povzel besedo vojni minister general Ossorio Arana

Dejal je, da Lonardijeva smrt ne predstavlja njegovega odhoda v temo in pozabo, ampak prehod v luč in zgodovino. Poveljeval je njegove človeške in vojaške vrline. Kot inteligenčen in oster opazovalec je zaznal tirana za demagogom, tiste, ki so oznanjali slepo poslušnost in brezpogojno zvestobo pa za služabnike despotizma. Lonardi je kot vojak občutil bol naroda in dojel njegovo stremeljenja. In če je izbral pot boja in upora to ni bilo zaradi tega, ker bi dvomil v možnost narodove odločitve, ampak zato, ker je vedel, da so požgane njegove svoboščine. Upornik iz leta 1951 je povzročil poraz leta 1955. V dolgem meddobju je dvigal pogum tistim, ki so obupovali. Več kot enkrat je pokazal pravo pot. Zatem ga je prikazoval kot zmagovalca revolucije. Dejal je, da je prišel v vladno palačo brez poniževanega sovraštva in rušilne jeze. Za njegovo predsedniško delavnost pravi, da pripada presoji zgodovine. Njegov velik nauk je bil nesebičnost in odpoved.

Zadnji govornik je bil

general Eduardo Señorans

Govoril je v imenu osebnih Lonardijevih prijateljev in v imenu borcev iz zadnje revolucije. V svojih izjavah je kot njegov osebni prijatelj in soborec poudarjal vse pok. vrline, ki so ga od prvega trenutka postavile za vojaka svobode in dostojanstva. Prikazuje ga na delu v vojski, nato med revolucijo in končno kot predsednika. Tu naglašajo, da ne more dopustiti, da bi se ta grob zaprl, ne da bi bil povedal kako tuji so mu bili kot resničnemu demokratu totalitarni nameni, ki so mu jih nekateri v zadnjem času podtikali, ko so krivo tolmačili njegova prizadevanja za dosego miru in sloge med Argentinci.

V tem trenutku so eskadrile letal v nizkem poletu nad pokopališčem izkazale zadnjo čast "prijatelju demokracije", kakor je Lonardija nazval londonski "Times", nato so pa krsto dvignili ter jo spustili v grobnico zaslužnih vojaških osebnosti.

Krščansko delavstvo v emigraciji se združuje

Vel begunstva po drugi svetovni vojni je zajel tudi krščansko misleče delavske vrste, ko so komunisti bili na tem, da prevzamejo oblast v srednje - evropskih deželah. Med temi begunci iz delavskih vrst so bili stari, preizkušeni borci iz vrst krščanskega strokovnega (sindikalnega) gibanja, ki so morali zapustiti domovino, da si rešijo življenje. Bili so med njimi pa tudi taki, ki so se kršč. organiziranemu delavskemu gibanju priključili šele v emigraciji. Oboji so se razselili po vsem svetu in v prvem mahu zgubili medsebojne zveze. Toda kmalu so uvideli, da čas in razmere kličejo po delavski begunski organizaciji, ki bi jih povezala ne samo v lastne narodnostne delavske skupine, marveč v mednarodno emigrantsko delavsko organizacijo.

Iz takega spoznanja in hotenja sta se rodili okrog l. 1951. dve mednarodni izseljenski krščanski delavski organizaciji. Ena se je razvila v zapadni Evropi s sedežem v Parizu in se imenuje po francosko: Fédération Internationale des Trailliers Chrétiens Réfugiés et Emigrés (kratica: FICTRE). V enotno organizacijo je povezala posamezne narodnostne delavske skupine, ki tvorijo sicer sestavni del kršč. sindikatov v dotični državi, pa želijo biti hkrati medsebojno povezane z drugimi begunskimi in emigrantskimi skupinami v zapadno-evropskih deželah. FICTRE je tedaj izseljenska delavska organizacija, ki združuje nacionalne skupine kršč. delavcev, nastale v emigraciji v zapadno-evropskih deželah in skuša zastopati ter braniti njih interese.

Druga mednarodna organizacija begunskega krščanskega delavstva je pa nastala v New Yorku in se imenuje Central European Federation of Christian Trade Unions (kratica CEFCTU). Kakor ime pove, je namen tega združenja organizacijsko povezati krščanske sindikaliste, ki so bili že doma vodilni ljudje ali pa vsaj člani strokovnih društev (trade unions) in so v begunstvu svojo domačo strokovno organizacijo vsaj do neke mere skušali ohraniti in jo predstaviti svetu kot nadaljevanje domačega kršč. sindikalizma v zamejstvu, ko je v domovini povsem zatrt. Slovenci iz vrst kršč. strokovničarstva so ustanovili Slovensko predstavništvo krščanskih delavcev in Delavske zveze, ki ima sedaj svoj sedež v Buenos Airesu, a severno - ameriška veja tega organizma je v New Yorku. Podobna zamejska delavska predstavništva imajo tudi druge narodnosti iz srednje - evropskih dežel, kjer je kršč. sindikalizem obstojal pred II. svet. vojno. Vsa ta predstavništva so se organizirala v zgoraj imenovani federaciji (CEFCTU), da bi tako mogli uspešneje uveljavljati svoja skupna stremeljenja, se boriti zoper komunizem, delati za osvoboditev domovine in skupno predstavljati kršč. strokovna gibanja v svobodnem svetu.

Čeravno ima vsaka obeh omenjenih organizacij svoj poseben namen, so se vendar iskala pota in načini, kako bi jih bilo mogoče čim tesneje povezati, če že ne čisto združiti. Mednarodne razmere in položaj izseljenega delavstva so bolj in bolj pritiskali na rešitev tega vprašanja. Že l. 1953 je bil storjen prvi poskus ustanoviti skupno predstavništvo, ki pa ni uspel. V jeseni lanskega leta pa so šli predstavniki obeh organizacij ponovno na delo, tokrat z uspehom. Dne 13. novembra 1955 je bil dosežen in podpisan sporazum, da se oba organizma postopoma zlijeta v enega. Pri pogajanjih v Parizu je odločilno sodeloval tudi glavni tajnik kršč. internacionale iz Bruslja g. A. Vanistendael, ki je sporazum tudi spodpisal. Ko sta besedilo odobrila širša odbora obeh organizacij, je dogovor z januarjem 1956 stopil v veljavo.

Določbe sporazuma za enotno organizacijo

Sporazum je razdeljen v dva odlomka. V prvem so določila za prehodno dobo, dokler ne pride do zlitja in ugotavlja, da v tej dobi FICTRE v Parizu predstavlja vse kršč. delavstvo v emigraciji na evropskem kontinentu in to sporazumno z CISC (internacionalno), dočim ima CEFCTU isto pooblastilo na ameriškem kontinentu. FICTRE in CEFCTU bosta nastavili skupno predstavništvo za sodelovanje s CISC.

Stopitev obeh organizmov v enotno organizacijo se izvede do konca l. 1956. Nova organizacija se bo imenovala Centrale Internationale des Syndicates Chrétiens Libres d'Europe Centrale et Orientale (CISCL), ali v angleščini: International Center of Free Christian

SOVJETOM NE VERUJEJO

Ves svet je še vedno poln komentarjev o dogodkih v Sovjetski zvezi, kjer še naprej rušijo vezi, ki vežejo sovjetski komunizem na Stalina. Še vedno niso objavili celega besedila govora, ki ga je imel Hruščev na 20. strankinem kongresu, sindikati in partijske organizacije še niso zaključile razpravljanja o njegovih vsebini. Zunaj Rusije je svet razdeljen; nekateri mislijo, da bo v Rusiji ta govor moč komunizma oslabil, velika večina pa se že nagiba k naziranju, da pomeni vsaka poteza komunističnega vodstva samo korak naprej v utrjevanju komunizma v Rusiji in v svetu. Vedno večji je tabor tistih, ki menijo, da je vsa gonja okoli Stalina in njegovega zločinskega početja v zadnjih 20 letih samo taktična poteza in nič več. Nad iskrenostjo Hruščeva in njegovih tovarišev dvomi celo vodja levega krila angleške delavske stranke Bevan in objavil članek, v katerem pravi, da je komunistična ustava Stalinu omogočila vsa ta dejanja in dokler komunizem te ustave ne bo spremenil, se bo vsak hip pojavljal diktator, ki bo posegel po istih zločinskih sredstvih, kot se jih je posluževal Stalin.

MANIFESTACIJA ZA ZEDINJENO EVROPO

V Londonu je še vedno Malenkov in v londonskih listih pišejo vedno bolj ugodno o njem in njegovih stikih z angleškim občinstvom. Ko hodi po angleških tovarnah, se Malenkov obnaša kot "good old Mally — dobri očka", ljudje mu ploskajo, sam pa odzdravlja in deli bombone in čokolado med otroke. Istočasno pa je v Londonu šef sovjetske tajne policije Serov — nanj pa lete ostre strele vseh londonskih časopisov. Listi pišejo, da londonsko prebivalstvo boli navzočnost "zločinca, morilca in ruskega Himmlerja" v Angliji.

Če je ta zunanji nastop le rahel dokaz, da se večina ljudi še zaveda nevarnosti ruskega komunizma, pa je bil prav te dni v Bonnu podan še močnejši dokaz, da se mora Evropa trdno držati tistih bilk, ki jo še skušajo ohraniti na površju. Prejšnji teden so bile seje nemškega parlamenta v znaku velikih manifestacij za idejo Zedinjene Evrope; med zasedenjem so bile na poslopju parlamenta zastave v počastitev te zamisli.

Nemška vlada in z njo parlament sta opozorila na zvestobo Zedinjeni Evropi v trenutku, ko se pripravljajo važni razgovori med angleškimi in sovjetskimi državniki v Londonu. Bulganin in Hruščev prideta v London 18. aprila. Pravkar pa so tam že posveti med vzhodom in zahodom o tem, kako se naj pospeši delo za omejitve oboroževanja.

Pri obeh prilikah bodo sovjeti ponujali koncesije, kar naj bi služilo temu, da bi sedanjo gonjo v Moskvi proti Stalinu čimbolj izrabili. V Bonnu se zaskrbljeno vprašujejo, ali ne bo dogovor med vzhodom in zahodom (vsaj o omejitvi oboroževanja) morala plačati Nemčija, kateri ne bodo dovolili, da bi se zedinila. Tudi v Franciji se polašča nove vlade naziranje, da se je treba naslaniti na Rusijo — pri tem pa se oddaljiti od tiste politike, ki je povezala Nemčijo in Francijo v borbi za zedinjenje Evrope.

Nevarnostim komunistične taktike se bo Evropa izognila samo tedaj, ako bo svobodni del Evrope in zahodni blok ostal takó enoten, kakor je bil dosedaj. Vpliv komunizma bo oslabljen samo, ako bo ideja za zedinjenje zmagovala v vsej Evropi.

POSREDOVANJE O.Z.N. V PALESTINI

Kriza okoli Palestine narašča. Komunisti skušajo v Evropi razbiti zahodni blok s svojimi komedijami v Moskvi, na Bližnjem vzhodu pa podpirajo z vsemi silami tiste, ki skušajo čimprej izzvati vojaško obračunavanje med Arabci in Izraelci.

Zahodni zavezniki so prišli do sklepa, da mora OZN poseči s svojim vplivom, sovjeti pa napovedujejo, da bodo na seji Varnostnega sveta z vetom preprečili to mirovno akcijo. Glavni tajnik OZN Hammarskjöld napoveduje posebno potovanje v Palestino, da bi posredoval in odstranil glavne ovire za pomirjenje. Toda izgledey je le malo. Pravkar so listi objavili, da se egiptski vojaški oddelki vežbajo celo že tudi na Poljskem in to v uporabi modernega sovjetskega orožja.

Obeh slučajih, v manifestaciji v Bonnu in pri posvetih OZN v New Yorku, gre za dokaz, da se skuša utrditi prepričanje, da zahodni blok vsem sovjetskim potezom ne veruje.

PISMO IZ KANADE

Toronto, 10. marca.

V župniji "Corpus Christi" v Torontu so člani župnijskega društva N. J. I. povabili na svoj februarški sestanek, člane istoimenskega društva pri slov. župniji Marije Pomagaj. Na sestanek je prišlo 47 slov. rojakov. Med njimi je bil tudi duhovni vodja Rev. J. Kopač, C.M. dve slovenski dekleti in slov. fant. so bili oblečeni v slov. narodne noše. Polnoštevilo je bil zastopan tudi moški oktet. Taki sestanki se vrše po želji kardinala McGuigana, naj ta društva posvečajo veliko skrb novodošlim imigrantom. Ker so Slovenci prva narodnostna skupina, ki je po II. svet. vojni v Kanadi ustanovila društvo N.J.I., zato so bili tudi Slovenci prvi povabljeni na tak sestanek.

Trade Unions of Central and Eastern Europe (ICFCTU), ali po slovensko Mednarodno središče svobodnih krščanskih sindikatov iz Srednje in Vzhodne Evrope.

Člani te enotne organizacije bodo narodni krščanski sindikati iz osrednje in vzhodne Evrope. Združitev ne bo nikar prizadela avtonomije narodnostnih skupin pri njihovem delu v lastnem delokrogu. Sedež nove organizacije bo na sedežu internacionale v Bruslju. Toda evropska veja bo imela svoj sedež v Parizu, ameriška pa v New Yorku.

Združena organizacija bo imela sledeče vodstvo: izvršni odbor, sestavljen iz 15 oseb, od katerih jih je šest v Ameriki (podpredsednik, namestnik glavnega tajnika, pomožni blagajnik in trije člani); glavni odbor, ki je sestavljen iz sledečega števila predstavnikov posameznih nacionalnih skupin: Poljaki, 5, Čehi - Slovaki 3, Slovenci 2, Srbi 1, Hrvati 1, Madžari 3, Baltijske države skupno 4, Ukrajinci 6, Ruteni 1, Romuni 1, Bolgari 1, vsi skupaj 28; najvišja oblast v novi organizaciji je kongres, ki ga sestavljajo predstavniki vseh pravkar omenjenih nar. skupin v številu predstavnikov v glavnem odboru, pomnoženim s 3 (n. pr. Slovenci 2x3 — 6 predstavnikov v kongresu CISCL).

Izvršni odbor deluje v dveh delovnih edinicah, ena v Evropi, druga v Ameriki; prva šteje 9, druga pa 6 članov.

CEFCTU in FICTRE naprosita CISC, da imenuje iz obojestrano predlaganih kandidatov skupni odbor, ki bo izdelal konstitucijo novega organizma (ICFC-

Domači člani so na sestanku najprej opravili svoje tekoče zadeve. Nato je povzel besedo predsednik nadškofijske Zveze društev N.J.I. Pozdravil je Slovence in razložil zamisel društvenega sodelovanja in prijateljskega zblizevanja. To pa sloni na boljšem medsebojnem poznavanju drug drugega. Po njegovem govoru so predsedstvo sestanka prevzeli Slovenci. Rev. J. Kapač C.M. je vse navzoče toplo pozdravil in razložil program večera, ki je bil naslednji:

Moški oktet je lepo zapel tri pesmi: Soči, V hribih se dela dan in Pri moji koči. Pesmi je v angleščini razlagal g. Franc Brence ml., ki je nato imel tudi predavanje o Sloveniji in Slovencih. Povedal je, kje je Slovenija in razložil kdo so Slovenci. V zgoščenih besedah je po-

TU) in pripravil vse potrebno za prvi kongres.

Nekaj v pojasnilo

Pri pogajanjih se je postavila osnova, da ima vsako predstavništvo svoječasno v domovini obstoječih kršč. sindikatov po dva delegata v glavnem odboru. Na ta način smo Slovenci dobili svoja dva delegata, ker v FICTRE sploh nismo bili zastopani. Slovenski delavski krogi v zapadno - evropskih deželah, (Franciji, Belgiji, Nemčiji, Nizozemski) se niso vključili v FICTRE. Pač pa so to storili Srbi in Hrvati tamkaj. Vsaka narodna skupina naj bo zastopana, tako se je glasilo načelo. Zastopana pa po številu in moči svojega članstva, ako je nastala še — le v begunstvu. Na ta način so dobili Poljaki dodatno k dvema članoma starih sindikatov tri predstavnikove novih. Ker Ukrajinci niso sploh imeli v domovini kršč. sindikatov, a so sedaj najštevilnejša skupina, so dobili šest novih predstavnikov.

V tej zvezi je zanimivo dejstvo, da imajo Srbi in Hrvati, ki tudi niso nikoli imeli kršč. sindikatov v domovini, vsaki po enega predstavnika in tako držijo v jugoslovanski skupini ravnotežje s Slovenci, ki imamo več kot 50 let stare kršč. sindikate. Toda to naj nikogar ne moti. Slovenci smo samo veseli, da so se kršč. sindikalnemu gibanju priključili tudi Hrvati in Srbi in jih toplo pozdravljamo kot pomočnike pri graditvi novega, boljšega delavskega položaja v bodočem socialnem redu, ki mora biti red socialne pravičnosti in bratske ljubezni. Dr. Ludovik Puš

dal slov. zgodovino, borbo slov. naroda za ohranitev in njegovo kulturno rast. Prikazal je tudi stanje Slovencev pod komunisti ter navajal podatke o Slovencih po svetu. Poročal je tudi kako so si Slovenci uredili življenje v Kanadi in kako so organizirani v svoji župniji. Po njegovem predavanju je oktet zapel pesmi Ob večerni uri in Večerni zvon.

V dvorani sta med restankom visela dva zameljevida. Prvi je prikazoval Slovenijo sredi Evrope, drugi pa Slovenijo z njenimi sosedi. Domačim udeležencem sestanka so rojaki postregli z vsemi pojasnili. Domačini so pa nato slovenske goste pogostili s prigrizkom in kavo.

Na člane društva N. J. I. v župniji Corpus Christi v Torontu so Slovenci s svojim obiskom napravili najlepši vtis, kar potrjuje pismo, ki ga je ta organizacija poslala Rev. Kopaču. V njem med drugim pravi, da se še vsem zahvaljuje za njihov doprinos k zadnjemu sestanku. Posebej naglašja, da ne sme pozabiti obeh deklet in mladega fanta v "njihovih slikovitih narodnih nošah" "Vaši ljudje so prinesli s seboj prijateljskega duha, ki ga je s samimi besedami težko opisati." Zelo pohvalno zatem omenja petje moškega okteta, se zahvaljuje za predavanje o Sloveniji in Slovencih ter zaključuje svoje pismo z ugotovitvijo, "da v zgodovini našega društva

še nismo imeli tako prijetnega in vsebinsko bogatega mesečnega sestanka".

Vaš otrok in vi je bil naslov predavanja, ki smo ga imeli na februarškem mesečnem sestanku društva "Baraga". Za predavanje je bil naprošen zagrebški zdravnik dr. Anton Shardt. Svoja zanimiva izvajanja je pojasnjeval s filmom "Vaš otrok in vi".

"Veseli dan ali Matiček se ženi" je privabil v slovensko dvorano lepo število rojakov. Igro so postavili na oder igralci slov. gledališča. Pevske točke je uglasbil Rev. Rener. Z uprizoritvijo te igre so igralci slov. gled. počastili 200 letnico rojstva prvega slov. dramatika A. Tomaža Linhartar.

Slovensko društvo N. J. I. je februarški sestanek posvetilo kat. tisku. O pomenu tiskane besede je govoril predsednik Misijonskega krožka g. Otmar Mauser. Vse navzoče je pozival naj naročajo in berejo ter podpirajo slovensko časopisje in revije, ki jih izdajajo kat. Slovenci po svetu. V debato, ki se je razvila po predavanju, je poseglo več rojakov. Ugotovili so, da vse, kar dobrega Slovenci izdajo po svetu, ni nič dražje kot je tuji tisk. Če bi vsi rojaki, ki to zmorejo, naročali slovenske liste in knjige, bi bile slovenske publikacije lahko še cenejše in tudi boljše.

BRALI SMO...

"DR. MAČEK IN DR. KRNIJEVIĆ EDINA ZAKONITA PREDSTAVNIKA HRVATSKEGA NARODA"

V Buenos Airesu je bil sestanek in ustanovni občni zbor "Hrvatskega kulturnega in prosvetnega društva dr. Antona in Štefana Radića". Začel in vodil ga je biv poslanec HSS dr. Žiga Šol.

V svojem govoru je po poročilu kanadskega glasila HSS "Hrvatski glas" poudarjal potrebo po čvrsti in močni organizaciji HSS. "Ugotovljeno je, da v emigraciji ni nobene stranke", — je nadaljeval dr. Žiga Šol — "ki bi mogla predstavljati hrvatski narod pred zahodnimi zavezniki, razen HSS, ker nobena v inozemstvu se nahajajočih strank na volitvah v Hrvatski ni dobila zaupanja hrvatskega naroda. Hrvatski narod je na vseh volitvah od 1920 do 1938 leta izkazal zaupanje HSS. Zaradi tega sta predsednik dr. Vladko Maček in gl. tajnik dr. Juraj Krnjević edina zakonita predstavnik hrvatskega naroda in jih kot taka zahodne oblasti priznavajo. Naravnost nerazumljivo je, da nekateri Hrvati v inozemstvu tega nočejo uvideti, ampak ustvarjajo neke stranke in strančice in s takim svojim postopanjem, namesto, da bi koristile, škodijo hrvatskemu narodu in njegovi borbi za osvoboditev Hrvatske izpod Titove komunistične tiranije. To svoje stališče utemeljujejo s tem, da se dr. Maček baje ni izjavil za suvereno hrvatsko državo in da dr. Krnjević vodi svojo posebno politiko, ki je v nasprotju s politiko dr. V. Mačka".

V nadaljnjih izjavanjih dr. Žiga Šol pobija te očitke ter naglašja, da "dr. Maček ni prijatelj frazeologije, še manj pa neresnice. Kot neprijatelj frazeologije ne bo uporabljal besede suverena država, ker jo vsebuje že pojm drža-

va". Zavrača tudi trditve, da obstoja med dr. Mačkom in dr. Krnjevićem nesoglasje. V podkrepitve svojih izjavanj citira besede dr. Krnjevića samega, ki pravi: "Naši narodni neprijatelji, ki bi hoteli sedanjo borbo hrvatskega naroda oslabil, po raznih kanalih širijo trditve, da se baje predsednik Maček in jaz ne strinjava. Kdor gradi na tem svoje upanje, se bo hudo razočaral. Midva nisva začela sodelovati včeraj. Že 36 let se skupno boriva za iste cilje in nikdar se nisva skregala in zato, kadar kaj govoriva in skleneva ni treba, da bi to obežala na veliki boben".

V svojih izjavanjih je dr. Žiga Šol nadalje omenjal, da program HSS vsebuje dva dela: državno-pravnega in socialnega. V državno-pravnem zahteva "za vsakega državljan "Svobodni Dom", ki pa ne more biti svoboden, če v državi sami ne odloča hrvatski narod, ampak domači ali tuji nasilnik". Vprašuje se zakaj potem ne vstopijo v HSS tudi ostali Hrvati, ki pravijo, da so za suvereno državo. Pravi, da ni treba, da bi se strinjali s socialnim programom, ker lahko vstopijo v stranko kot "podporni člani". Tu dobesedno pravi: "Vsi Hrvati in Hrvatice lahko vstopijo razen klavcev in nergačev. Znano je, da nam pošiljajo ljudi, ki žele razbiti organizacijo HSS. To je želja komunistov in vseh ostalih neprijateljev hrvatskega naroda, ki so se v ta namen tudi združili."

Pri volitvah je bil izvoljen za dosmrtnega častnega predsednika društva dr. Josip Reberski, za predsednika dr. Žiga Šol. Tajnik je Rudolf Petek. Na predlog dr. Reberskega so rojstni dan dr. Mačka proglasili za društveni praznik. Dr. Mačku in dr. Krnjeviću so z občnega zbora poslali brzoglavne pozdrave.

IZ TEDNA V TEDEN

ANGLIJA: Vlada je poslala Egiptu ostro protestno noto zaradi njegove gonje proti Angliji. Grozi mu s protiukrepi. — Ogorčenje angl. javnosti zaradi skorajšnjega obiska sovjetskih motogev Bulganina in Hruščeva je vedno večje. Spričo takega razpolčenja javnosti je celo vladno konservativno glasilo "Daily Telegraph" zapisalo, da bosta Bulganin in Hruščev sprejeta v Londonu z "hladno vljudnostjo". Bivanje poveljnika sovjetske tajne policije grala Ivana Sereva pa smatra angl. javnost naravnost za izzivanje. Zanj časopisje pravi, da je "sovražni morilec" in v Britaniji "nezaželen gost".

FRANCIJA: Zun. min. Pineau je obtožil sovjete, da so oni krivi za povečano napetost na Bližnjem Vzhodu zaradi pošiljanja orožja arabskim državam. — Razmerje med radikalnimi soc. Mendesa Francea in socialisti predsednika vlade Molleta postaja vedno bolj hladno. Sodijo, da bo med obema prišlo do preloma že na prvi prihodnji seji parlamenta 17. aprila. Razlogi: vladna politika do Alžira in namera vlade, da zviša plače delavstvu in uradništvu.

ZAH. NEMCIJA: Samo združena Evropa lahko zavaruje in reši svojo svobodo, razbita bo pa propadla, je zatrjeval kancler dr. Adenauer v parlamentu.

AVSTRILIJA: Dve znani avstr. osebnosti sta umrli: zadnji predsednik avstr. republike pred priključitvijo Avstrije

Nemčiji Wilhelm Miklas in grof Ruediger von Starhemberg, ustanovitelj znane predvojne organizacije avstrijskih bojevnikov Heimwehr. Starhemberg je po Anschlussu živel v emigraciji. Več let tudi v Argentini. V Avstriji je imel okoli 80 gradov. Več tudi na Korškem.

F.L.R.J.: Na Titovo povabilo bo prišel meseca aprila na obisk v Jugoslavijo predsednik, avstrijske vlade ing. Julij Raab.

CIPER: Na angl. guvernerja otoka je bil poskušan atentat. Grški strežaj Sofokleus je v Hardingovi spalnici položil peklenjski stroj, ki so ga pa pravčasno odkrili. Atentator je pobeignil. Angleži so razpisali nagrado več tisoč funtov tistemu, ki bi ga izdal. — Na grški narodni praznik 25. III. na Cipru prebivalstvo po mestih sploh ni smelo ves dan zapustiti svojih stanovanj.

JORDANIJA: Med Jordanijo in Sirijo je sklenjena medsebojna vojaška pogodba, ki predvideva skupen oborožen nastop proti Izraelu v slučaju vojnega spopada med Judi in arabi. S tem se je tudi Jordanija vključila v Arabsko Ligo.

IZRAEL: Šel izraelskega generalnega štaba gral Moše Davan je izjavil poljedelcem v dolini reke Jordana, da je verjetno, da bo še to poletje izbruhnila vojna med Izraelom in arabskimi državami.

Novice iz Slovenije

Prešernove nagrade so letos dobili prof. za klasično jezikoslovje na ljb. univerzi dr. Anton Sovre za svoje prevode iz grščine, Ferdo Kozak za književno delo "Popotoval sem v domovino", prvakinja ljubljanske opere Vilma Bukovčeva predvsem za letošnjo stvaritev glavne vloge v Massenetovi operi Manon, akademik dr. Jovan Hadži za dve prirodoslovni razpravi in docent ing. Aleš Strojnik za izdelani elektronski mikroskop.

Jugoslovanska skulptura 20 stoletja je naslov albumu, ki je izšel v Beogradu. V njem so objavljeni posnetki 155 kiparskih del 53 jug. umetnikov. Od slov. kiparjev so zastopani: Gangl, Berneker, Dolinar, Zajc, Kos, Boris in Zdenko Kalin, Tone Kralj, Smerdu, Putrih, Tršar in Savinšek.

V Ljubljani je praznoval 85 letnico Franc Sal. Finžgar. Komunistični tisk je ni omenjal, čeprav je Finžgar sed. nasilnikom napravil velike usluge. Trenutno piše Finžgar knjigo svojih spominov.

Celjska Mohorjeva družba ima vedno večje težave s komunisti. Ti ji nagajajo, kjer le morejo, samo, da bi na ta način pridobili kakšnega naročnika več za svojo Prešernovo družbo. Letos so imeli še posebne težave. O njih poročata celovška revija "Vera in dom" ter Besednjakovi "Novi list" v Trstu. Revija "Vera in Dom", mesečnik za družino in prosveto, ki jo izdaja celovška Mohorjeva družba, v februarju številki pravi tole: "Letošnji Koledar M. D. v Celju je bil že dotiskan, ko so morali iztrgati iz njega pesmi znanega pesnika Edvarda Kocbeka. Ena pesem je bila namreč posvečena vernim partizanom, ki so na veliki petek leta 1943 prejeli v cerkvi sv. obhajilo. Pesnik poje, da "nosijo Boga v srcu". Uredništvo je moralo pesmi izločiti, češ, da niso v skladu z duhom današnje stvarnosti" Tržaški "Novi list" pa tudi v svoji prvi febr. številki pravi naslednje: "Čeprav je minilo že mesec dni novega leta, menda še vedno niso izšle knjige celjske Mohorjeve družbe. Kot je znano, je bila družbi dodeljena omejena količina papirja, tako, da bi lahko izšli samo dve knjigi namesto štirih ali petih, kolikor jih je navadno pošiljala med slovensko ljudstvo. Nova motnja v izdaji letošnjih knjig je nastala, ko se je stavec v tiskarni uprl in ni hotel postaviti nekkih Kocbekovih pesmi o obhajilu partizanov. Sedanja zamuda je verjetno še vedno posledica tega pripetljaja med Mohorjevo družbo in pesnikom na eni ter med tiskarniškim delavcem na drugi strani. Ker so knjige Mohorjeve družbe med ljudstvom še vedno močno priljubljene in ker je njen koledar edini koledar v matični domovini, ki upošteva cerkvene praznike in objavlja godovne dneve svetnikov, ljudje že težko čakajo nanj in na drugo ljubljeno knjigo".

Tako so komunisti doma doprinesli nov dokaz za svoje kruto nasilje, ki ga izvajajo tudi nad slovensko kulturo.

Prof. Anton Sovre je v decembru slavil 70 letnico. Kot prof. je služboval v Ljubljani, Gorici, Ptuj, Pančevu in Sremskih Karlovcih, Sokratovega zagovora. Od leta 1938 je bil prosvetni inspektor, po letu 1945 je bil dramaturg Slov. narodne gled. v Ljb. 1946 je postal vseuč. prof. na ljb. univerzi, od l. 1953 je pa član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Sovre je znan po svojih prevodih klasičnih umetnin: Iliade, Odiseje, Kralja Ojdira, Sokratovega zagovora. Njegovi največji deli sta pa prevod Avguštinovih Izpovedi in poljudno pisana zgodovina stare Helade "Stari Grki".

Ob 37 obletnici Cankarjeve smrti so v Drami Slov. narod. gled. odkrili doprsne kipe trem pok. slov. gled. igralcem: Polonci Juvanovi, Francu Lipahu in Mariji Veri. Avtorja spominskih doprsnih kipov sta akad. kiparja Jakob Savinšek in Zdenko Kalin.

V Sloveniji je bilo v letu 1955 5263 učiteljev, 513 strokovnih učiteljev, 221 učiteljev praktičnega pouka, 827 predmetnih učiteljev, 1167 profesorjev srednjih šol in 59 predavateljev v drugih strokah. Prevladujejo ženske s 65%.

Upravnik Slovenske filharmonije prof. Lucijan M. Škerjanec je dal ostavko.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Vse naročnike Svobodne Slovenije prav lepo prosimo, da poravnajo čimprej vso zaostalo naročnino. Nikar naj ne čakajo opominov in novih prošelj uprave. Poravnajo naj tudi naročnino za tekoče leto. Uprava lista z velikimi napori zmaguje finančne težave.

Kot smo poročali so se tiskarski stroški meseca novembra lanskega leta zvišali za več kot deset odstotkov. Sredi februarja letošnjega leta so se tiskarski stroški znova povečali za 10 odstotkov. S 15. marcem je stopila v veljavo tudi občutno zvišana poštna tarifa, predvsem za inozemstvo. In to za tiskovine, kakor tudi za pisemsko pošto. Tudi to povišanje je za upravo lista hud udarec, ker se bodo občutno zvišali izdatki za poštino korespondence, ki je potrebna za zbiranje gradiva za list.

Spričo vsega tega znova apeliramo na vse naročnike, da nemudoma poravnajo vso zaostalo naročnino ter da nakažejo naročnino tudi za tekoče leto 1956. Prav tako prav lepo prosimo za prispevke v tiskovni sklad lista.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Srečka Beliča in njegove žene ge. Ane, roj. Groznik v San Justo so dobili hčerko. Srečni družini naše čestitke.

Poroka. V župni cerkvi sv. Julije v Buenos Airesu sta se poročila v soboto 24. marca 1956 g. Mirko Vombergar in gđc. Justina Cvajnar iz Clevelanda v USA. Mladi par je poročil g. direktor A. Orehar, za prič. sta mu pa bila g. France Lipar in njegova žena ga. Cilka,

Svet za prosveto in kulturo LRS, jo je sprejel.

"Rože in trnje" je naslov novi slov. knjigi, v kateri so objavljeni dosedaj še neobjavljeni spisi Janeza Trdine. To so "Popotnja", "Pri pastirjih na žabjaku" ter "Rože in trnje". Uredil jih je prof. Janez Logar.

Na seji republiškega zbora v Ljubljani so sklenili, da se dovoli pripor in sprožitev kazenskega postopanja zoper poslanca ing. Gašperja Muho. Okrožno javno tožilstvo v Ljubljani ga obtožuje poverbe večjega zneska.

Umrli so. V Ljubljani: Frančiška Vidmar, roj. Lemut, vdova po polic. nadzorniku, Jurij Karba, upok. žel., Ivanka Jančar, roj. Kumer, Avgust Janežič, poštni uslužbenec, Josipina Eržen, Albin Snaj, žena strojevodje v p., Boris Miklič, dipl. ekonomist, Pavla Paternoster, roj. Planinec, Jože Sebnjanč, šofer, Konrad Mally, avtoizvošček, ing. Ivan Kralj, univ. prof. na oddelku za rudarstvo in metalurgijo na tehn. fak., in Marija Vukčević, roj. Milaković v Kostanjevici na Krki, Ivanka Držan v Mariboru, Miroslava Riemer, upok. v Kranju, Janez Zalokar, zlatomašnik v Dobju, Karel Marinčič, biv. mesar in gost. v Šentvidu pri Stični, Marija Zakošek v Celju, Lovro Zorc na Viču, Ivana Železnik, pos. biv. gost. v Šmartnem pri Litiji in Stanko Lušin, tajnik Planinskega društva v Črnomlju.

roj. Vombergar. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

† Janez Glavič. Iz Slov. Javornika je prišlo žalostno sporočilo, da je l. marca 1956 umrl g. Janez Glavič. Pokopali so ga na pokopališču v Koroški Beli. Pok. Janez Glavič je bil oče hčera: Viktorije, por. Čop, Marije, por. Kovač, Štefanije, por. Meglič, Rozalije, por. Kačijan, Cecilije ter sinov Janeza in Franceta. Vsem izrekamo ob izgubi skrbnega in dragega očeta globoko sožalje, rajnemu pa naj sveti večna luč in naj počiva v miru v slovenski zemlji. Naročnico go. Ivanko Vuga v mestu Bella Vista prav lepo prosimo, da nam sporoči svoj novi naslov. Poštna uprava nam je vrnila že dve številki, ker jih ni ni mogla vročiti zaradi preselitve.

Lanus

Materinski dan. Na cvetno nedeljo je bila prisrčna družinska prireditve: poklon naših otrok mamicam. Da ste jih videli, te okrogločlane fizičke! Pester program je segal do srca. Marsikatera solza veselja in hvaležnosti, sočutja in davnih spominov je pričala o zadoščanju, ki ga je doživela naša slovenska družina.

Farna dvora odlično služi za take prireditve.

Šolske sestre v Lanusu. Dne 24. marca smo doživeli težko pričakovani dan prihoda sestra. Sestra provincijalka je predstavila štiri sestre, ki bodo vodile otroški vrtec in poučevalne ročna dela. Prednica je sestra Štefanija, ki je prišla pred tremi leti iz Evrope.

Vabilo na romanje v Lujan

Vsakoletno romanje v Lujan k prestolu krijoške Device je postalo za nas Slovence, ki živimo v Argentini, ne samo lepa navada, temveč mnogo več. Postala je živa potreba naše duše, ki želi poklekni k nogam nebeške Materje, ji zaupati svoje boli in skrbi ter težave ter si v družbi src, ki slovensko bi jejo in čutijo, utrditi zvestobo načelom, ki so nas vodila doma v borbi proti silam brezboštva, nas spremljala skozi taborišča in so nam postala kažipot tudi v novih razmerah. Toda okolje, ki nas obdaja, je vse prej kot naklonjeno našim verskim načelom in naši narodni zavesti. Dan za dnem, mesec za mesecem, tiho in neopazno novi svet gloda in razdira, kar smo prinesli svetega in lepega od doma in kar so nam zapustili naši verni predniki. Zlasti težko se je upirati mišljenju, da je važno le to, kako si urediš tostransko življenje. Amerika je zemlja, ki obušuje le delo in snovno silo, ki govori le o zaslužku in uživanju, ki ji je mar le tostranska sreča. Prav zato je nujno potrebno, da si od časa do časa priključimo v spomin temeljno resnico krščanstva: da mora biti naše življenje ne samo sebi namen, temveč sredstvo, da pridemo do Boga, pot do večne sreče.

Nihče pa nam te poti ne bo bolj varne naredil kot naša Mati, nebeška Devica. Pod njenim plaščem in na Njo oprti, bomo zavračali materialistično mišljenje, ki brsti okrog nas in dostikrat v nas samih, in ostali zvesti idealom, ki so nas privedli semkaj.

S tem pa je tudi že povedano zakaj bomo letos šli v Lujan in kaj bomo tam prosili Marijo: da bi nas življenski materializem ne pogoltnil v svoje globine in da bi znali živeti tako, da ne bomo izgubili večnih dobrin.

Letos bomo romali drugo nedeljo v maju, to je 13. maja. Romarski vlak je že odobren. Pohitite z nakupom vozniških listov, ki jih od 1. aprila dalje prodajajo raznašalci "Oznanila" in Dušno-pastirska pisarna, Viktor Martinez 50 Z Marijo skoz' življenje v večno veselje!

Priljubljeni odbor za lujansko romanje

V nedeljo dne 11. marca smo imeli redni letni občni zbor društva "Slovenska vas", ki nas je vsestransko razveselil. Na njem so odborniki podali poročila o minuli poslovni dobi. Člani so jih odobrili. Sklenjeno je bilo, da naj dobi dom in v kratkem času potrebno streho. Rešeno je bilo tudi vprašanje lastninskih pravic skupnega zemljišča ter ustanovnega in rednega članstva.

Novi odbor sestavljajo sledeči gg. predsednik Janez Lužovec, podpredsednik Jože Rome, tajnik Maks Jan, blagajnik Franc Vilfan, gospodar Tone Gorše. Odborniki so pa gg: Jernej Kalan, Stane Jemel, Slavko Reven in Franc Jager. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg: Mirko Špacapan, Jakob Sušnik in Tine Draksler. V razsodišču so gg: Jože Virant, Alojzij Poderžaj in Henrik Bregar.

"Tu sem ženske z otroki! Vsi drugi lahko stojite po hodnikih, če ne bo prostora!"

In je odkazal vsakemu svoj prostor. Popoldne so že lezli romarji po pobočju svetovišarske gore. Na jasi so stali skladovnice polen. Možeje in žene so stopali mimo skladovnice ter jemali polena na rame. Klančar je pristopil, pa ga je Matijec potegnili nazaj: "Ali ti ni otrok dovolj?"

"Vidiš ga, ta ni za pokoro, ta je za sladkost!"

"Vsak mora vzeti svoje poleno, vsak, kdor le more," je dejal župnik ter pograbil grčasto poleno na vrhu skladovnice.

"Vi pa res ne!" je zaprosila Franca. "Matijec, ne pusti gospodu!"

"Vidiš, jaz sem ga postavil, pa bi meni branil. Ali naj ta otrok, ki gre za nami, pobere to grčo. Vsak mora pobrati. Ne izbirati. Ta bi bila lepa, če bi si ljudje še izbirali pokoro, češ: Gospod Bog, ali nimate primernejšega polena zame? Jaz sem izjema, jaz hočem primerne pokore. — In otrok za teboj naj pograbl grčo!" se je razvnel starček ter zagrabil poleno.

Blaž je molil rožni venec:

"...ki je za nas krvavi pot potil..."

Romarji so nastali počasi navzgor, molili od srca, vsi zatopljeni v strašno skrivnost božjega trpljenja.

Stari župnik je dobil z naporom vseh svojih moči z Matijcem ter vlekli svoje težko poleno. Čutil je, da mu bije v sen-

cih, nekam težke so mu postajale noge in pred očmi so se mu delali žareči kolobarji.

"...ki je za nas s trnjem kronan bil..."

In so šli navzgor in imeli morda še par sto korakov do cerkve. Nenadoma je župnik zakrill z rokami:

"Glejte, glejte, otroci moji, kakor da so nebesa odprta!" je kričnil ter se zgrudil ob Matijcu na tla.

Matijec se je sklonil k njemu: "Gospod, ali Vam je slabo?"

"Ne, ne — samo do cerkve, samo do cerkve me nesite, da bom videl v obraz Mariji," je sopol ves bled in onemogel.

Matijec je namignil močnemu fantu in prišla sta starčka pod pazduho ter ga dvignila na roke. Stopali so naprej starček si je brisal potne srage s čela in polglasno šepetal:

"Samo do cerkve, pred obličje Mariji!"

Blaž je molil in strah in bolečina sta bila v njegovem glasu:

"...ki je za nas težki križ nese!..."

Procesija je zavila v cerkev, naravnost pred oltar Marije. Župnik je zaprosil, naj ga puste, da bo šel v cerkev. Napravil je par korakov do oltarja, dvignil roke, kakor da blagoslovlja, ter omahnil pred oltarne stopnice. Sladek smehljaj — zadnji žarek življenja — se mu je razlil po licu...

Blaž je molil:

"...ki je za nas na svetem križu umrl..."

K o n e c

Vsaki teden ena

GOR ČEZ IZARO

Gor čez izaro, gor čez gmajnico, kjer je dragi dom z mojo zibalko, kjer so me zibali mamica moja in prepevali hajji, hajo.

Ksem še majhen biv, sem biv dro veseu sem več barti ktero pesem pel, zdaj vse minuvo je, nič več pel ne bom, zdaj ni več moj ljubi dragi dom.

Vsem članicam in članom in vsem slovenskim rojakom v Argentini želi mnogo velikonočnega veselja in blagoslova vstalega Zveličarja

Društvo Slovencev

Goriška in Primorska

V glavni mestni bolnišnici v Trstu je umrla koncem januarja gospa Mila Spreitzerjeva Meničanin, vdova po dom. majorju. Pokojnica je ves čas po prihodu v begunstvo vodila oddelek za prodajo šolskih knjig na slov. šoli. Lani oktobra je bila skupaj z drugim odpuščenca brez odpravnine, kar jo je stalo. Njena smrt je pretresla vse prijatelje in znance. "Kat. glas" je v imenu vseh zavednih kat. Slovencev napisal: Naj ji dobri Bog poplača vse, kar je storila dobrega med Slovinci v Trstu, in posebno trpljenje zadnjih mesecev spremenil v blaženo gledanje."

Načrtno naseljevanje Italijanov v do slej večinske slovenske vasi vzbuja vedno več upravičenega strahu pred izidi bodočih volitev na Primorskem. V Nabrežini je n. pr. leta 1952 bilo vpisanih v volilnem seznamu 3317 volilcev, letos januarja pa 3623, torej 306 več. Izbrisanih pa je med tem časom bilo zaradi smrti, izselitve in pod. 556 starih volilnih upravičencev. Novih vpisov je bilo 862, od tega samo 326 domačinov, ki so tam dopolnili 21. leto, ostali pa so novi vseljenci, katerih je prišlo v seznam 536. Z drugimi besedami povedano je bilo izbrisanih 556 starih volilnih upravičencev, vpisanih pa 536 novih nedomačinov, kar so večinoma Lah, ki bodo pri volitvah seveda volili laške stranke.

V Gorici je umrl dr. Alfonz Serjun, zdravnik, ki je nekoč izvrševal svoj poklic v Tolminu, v Borštu pa 75 letni Miha Zlobec, oče 11 otrok.

V Biljah je umrl 84 letni Ivan Čuk, oče dr. Alfonza Čuka, ki biva sedaj v New Yorku.

V Sovodnjah so pokopali Marijo Batiščevo, po domače Nanco Batiščevo, ki je dosegla 86 let, ter Frančiško Pahor, po domače Francko Stazinerjevo, ki je imela 63 let.

V Števerjanu sta se poročila Jolanda Ciglič in Muzič Alojzij.

Vlak je pri Barkovljah do smrti povozil 42 letnega Edvarda škrbea, uslužbenca svetoivanske umobolnice. Pokojni je bil oče šestih otrok.

Nabrežinci bodo postavili spomenik domačinu pesniku Igu Grudnu. Spomenik bodo naročili pri kiparju Čelu Pertotu.

V Cerovljah sta preminula 91 letni Ferdinand Kocjančič in 77 letna Jožefa Legiša, v Borštu pa srenjski zapisnikar 59 letni Zobec Mohor. V Gorici je nenadno preminul 81 letni trgovec Kramar Jože. Istotam je umrl tudi profesor risanja na slov. šolah Romej Kocjančič.

SLOVENCi PO SVETU

ANGLIJA

V Bradfordu so se poročili Roman Farkaš in Brenda Lewis ter Franc Povšnar in Elisabeth Green.

Za zdravniški misijonski sestri sta bili preoblečeni blizu Newcastla Žužkovi sestri iz Ljubljane, ki sta, kot znano, v Madridu dokončali medicinske študije. Po dvehletnem noviciatu bosta odšli v Indijo na misijonsko zdravniško delo.

FRANCIJA

Mgr. Jožef Kerec, ki je dolga leta deloval kot misijonar na Kitajskem, kjer je kot škofijski upravitelj vodil svojo škofijo ter so ga pozneje komunisti izgnali, je prevzel župnijo v Montpelier v Franciji.

PORAVNAJTE NAROČNINO SVOBODNE SLOVENIJE!

NARTE VELIKONJA

Višarska polena

"Če me marajo!" je vprašal Matijec. "Matijec, Matijec!" so klicali romarji.

"Prav. Ampak to pa rečem, da bo tepen, kdor ne bo ubogal!" je odločno dejal Matijec, da so se ljudje začudili.

"O, to poznam!" je dejal Klančar, ki je nesel nahrbtnik in pod pazduho debelo odejo za Janezka in na roki otroka. Žena je ob njem nesla samo dežnike.

"Red ima Matijec", so pritrtili možje. "Matijec je vojvoda", so si oznanili romarji.

"Vsi v cerkev za srečno pot!" je zvenel njegov glas. In jih je peljal v cerkev, pokleknil pred velikim oltarjem in izmolil očenaš za srečno pot. Župnik je prišel iz zakristije in blagoslovil romarje z blagoslovljeno vodo.

"Tako, moji dragi —" je začel, toda glas se mu je tresel od notranjega nemira in neznanega občutka. "Tako! Da bi vas mogel enkrat zbrati vse skupaj tudi pred dolino Jozafat in bi vse vse tako peljal in bi ne bila nobena ovčka izjubljena in bi vas postavil Kristusu na desno stran. Otroci moji, na desno stran! Glejte, da vsi pridemo na desno stran! In odpustimo si vse preden gremo na to pot, odpustimo si, odpustite vse tudi meni, otroci moji!"

Glas se mu je tresel in tresla se mu je roka, ko je kropil množico.

Nepopisna svečanost je legla romarjem v dušo in na obraze. Mirno, dostojanstveno, pobožno se je vila procesija po rebro navzdol na kolodvor. Matijec, Franca in Klančarka, Mohor, Klančar in župnik so šli zadnji. Svetlordeče banderice je frfotalo v jutranjem solncu; Blaž ga je nosil, ker ni imel brašnje in so mu obljubili romarji, naj ne skrbi za jed.

"Osmo ura bila je, Jezus kliče romarje: Pojte, pojte, romarji, tja k Mariji žalostni..."

Množica je pela vdano, pobožno, od srca skozi borove nasade, čez pašnike in travnike, pela pesem o tej duši vicani, ki je šla na božjo pot, zadnje pot s tega sveta na onega, k tej Mariji žalostni.

Starec župnik je samo sklepal roke na prsni ter ihtel kakor otrok od nepopisnega ganotja.

Na postaji je vlak že čakal. Matijec je veval rezko in glasno. Potisnil tam deklo od fanta v drug vagon, tu še nedoraslega fanta k očetu.

"Da bo red! Da bo vsepovsod, v vseh stvarih red!" je dejal odločno in s poudarkom.

Romarji so se pokorili vsakemu njegovemu ukazu. Izpraznil je bil vagon drugega razreda, kamor so se bili nagnili fantje, ter ukazal:

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Statistični pregledi porasta prebivalstva na zemlji povzročajo nekaterim strokovnjakom na tem področju sleherno leto nepotrebne skrbi, češ da bo človeštva kmalu toliko preveč, da se ne bo moglo preživljati. Ob koncu preteklega leta so izračunali na podlagi dobljenih števil, da bo zemlja največ mogla prehraniti 8 milijard prebivalcev, ako bo površina obdelane zemlje rastle v takšnem razmerju, kakor doslej. Izračunali so dalje, da bo teta 2000 na zemlji 4 milijarde prebivalcev, ki bodo približno takole razdeljeni med večje skupine. Kitajci — leta 1980: 765 milijonov, leta 2000: 1 milijarda; Indija in Pakistan, vključno Ceylon in Afganistan — 1.980: 735 mil., leta 2000: malo manj kot milijarda; Japonci — 1.980: 123 mil., 1.2000: 154 milijonov; USA — 1.980: 207 mil., 1.2000: 228 mil.; ZSSR leta 1980: 200 mil., 1.2000: 340 mil.; Afrika — leta 1980: 239 mil., leta 2000: 363 mil. Gornje navedeni bi potemtakem predstavljali 3/4 svetovnega prebivalstva. Predvidevajo pa zmanjšanje prebivalstva v severozahodni Evropi ter v zah. delu Srednje Evrope. Evropa sama — brez Rusije je štela 1.953 402 mil. prebivalcev; za leto 1980 ji nakazujejo 486 mil. in za leto 2000 506 mil., pri čemer je verjetno zmanjšanje v prej navedenih predelih upoštevano. Evropski delež pri svetovnem prebivalstvu,

ki je leta 1947 znašal še 22,9%, bo leta 1980 samo še 15% in leta 2000 12%.

Zah. Nemčija in FLRJ sta se sporazumeli glede višine nemških reparacij. Nemčija bo FLRJ plačala v celoti 300 mil. D-mark namesto zahtevanih 400. Od teh 300 mil jih mora 60 mil. plačati takoj. Je pa Nemčija pristala na to, da sme FLRJ povrniti že po vojni narejene dolgove v Nemčiji v daljših rokih.

Spričo arg. načrta, glede najetja inozemskega posojila v višini 1200 mil. dolarjev, so južnoameriški krogi v Londonu silno skeptični glede možnosti, doseči kakršne koli večje kredite v Angliji sami. Ta bi lahko trenutno stavila na razpolago samo 50 mil. dolarjev, to je tretjino posojila, ki naj bi ga Argentini dale zah. evropske države. Uradni angl. krogi hočejo pričakati prihod posebne arg. trg. delegacije, ki bo v zadevi posojila obiskala vse glavne evropske prestolnice. Podobna komisija se bo podala tudi v USA.

Arg. deficit pri trgovini z USA je leta 1955 znašal 20.532.000 dolarjev. Arg. so uvozili blaga v vrednosti 147.759.000, izvozili pa samo za 127.227.000 dol. Kljub temu pa je bil agr. izvoz za 24,5 mil. večji kot leta 1954. Izvozila je pa Argentina: surove volne za 53 mil., mesnih izdelkov za 26 mil., kasein za 9 mil., tungovo olje 3,6 mil. itd.

Pravna posvetovalnica Svobodne Slovenije

Vprašanje: Ali so nove hiše prvih pet let oproščene davka (Impuesto inmobiliario) in kam je treba vložiti zadevno prošnjo?

Odgovor: Po dekretu št. 2739 so nove hiše prvih pet let oproščene davka, ki se plačuje za nepremičnine. Podrobni predpisi o tem še niso bili objavljeni. Priporočamo, da se v tej zadevi zglasite na svojem davčnem uradu.

CERKVENI OGLASNIK

V San Martinu bo na veliko nedeljo, dne 1. aprila ob pol deveti uri zjutraj maša za pok. Vladimirja Vauhniksa.

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

BLAGOSLOVLJENO VELIKO NOČ
VOŠČIM VSEM ROJAKOM

Simon Rajer

Uruguay 654, 7 nadstrop. pis. 709
T. E. 40 - 7327

Pakete za Evropo

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 796. Blizu Retira. TE 31-8788
Buenos Aires

Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.

Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na

ZDENKA KALEČAK

Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.

Znatno znižane cene!

LOT V MORONU

v izmeri 445 kv. metrov na izredno lepem kraju blizu kolodvora prodam ali zamenjam za lot ob železnici Belgrano.

Ponudbe na upravo Svobodne Slovenije.

SIMON RAJER

Uruguay 654, 7. nadstropje
pisarna 709 — T. E. 40 - 7327

Garantna pisma (za vpoklic sorodnikov), poroke po zastopniku, posvojitve, dovoljenja za "pasaporte no argentino", poprave osebnih dokumentov, uradno prevajanje, vozne karte.

Večje sodne zadeve pod vodstvom argentinskega odvetnika

Vsak dan razen ob sobotah od 9. do 11. ure dopoldne.

Privatni naslov: Monteverde 3545, Dpto 1º, Olivos, FNGBM, Peia Bs. As.

Velika noč za Slovence v Lanusu: Vel. četrtek maša ob 18. uri. Imel jo bo g. dr. Lojze Starc. Češenje božjega groba: Fantje in moške od 1-6 ure, žene in dekleta od 6-8 ure, otroci od 12-13 ure. Križev pot in molitvena ura od 19-20 ure. Blagoslov Jagnjeta na veliko soboto: V slov. domu ob 14., na Urbančevini 14.30 in v farni cerkvi ob 15. uri.

OBVESTILA

O državi, o mednarodnem življenju ter o religiji in družbi govori najnovejši zvezek dr. Ahčinove Sociologije. Dobi se v Dušnopastirski pisarni, Victor Martinez 50, Buenos Aires in stane v Argentini samo \$ 40.— Po pošti 4 pese več.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Victor Martínez 50, Buenos Aires,
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 498945

Vsem znancem in prijateljem sporočamo, da je dne 1. marca 1956 umrl naš oče

gospod JANEZ GLAVIČ

posestnik na Slov. Javorniku

K zadnjemu počitku so ga položili na pokopališču Koroška Bela. Za njim žalujejo

hči Viktorija, por. Čop z družino,
hči Marija por. Kovač z družino,
hči Štefanija, por. Meglič z družino,
hči Rozalija, por. Kacijan z družino,
sin Janez z družino
ter sin France in hči Cecilija.

Buenos Aires - Rio de Janeiro

Celovec - Ljubljana - Slov. Javornik - Teharje.

VESELE IN SREČNE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM STRANKAM

EUROPAK

Cangallo 439, oficina 119, I. nadstropje

T. E. 30 - 5224

Buenos Aires

BLAGOSLOVLJENE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE

želita

Brata KRISTOF

PRISRČNA VELIKONOČNA
VOŠČILA SVOJIM PODPORNIM
ČLANOM, PRIJATELJEM
IN VSEM ROJAKOM

želi

Slovenski pevski zbor "GALLUS"

Mnogo je med nami siromakov, po bolnicah precej neozdravljivih in zapuščenih rojakov. Vedno večje postaja število starčev in hiraleev, ki nimajo svojeve. Vsem tem mora biti posvečena naša skrb.

SLOVENSKI DAN, ki ga prireja Društvo Slovencev ob sodelovanju vseh naših slovenskih društev in organizacij, je pomemben tudi za te reveže, kajti ves čisti dobiček bo razdeljen za podpore bolnikom in revežem.

Zaradi znanih okoliščin je SLOVENSKI DAN prestavljen na nedeljo 22. aprila t. l. Če ta dan ne bo mogoč, pa na nedeljo 5. maja.

Rojaki, udeležite se vsi SLOVENSKEGA DNE!

DRUŠTVO SLOVENCEV

V založbi Slovenske kulturne akcije je izšel najdaljši leposlovni tekst — prvi slovenski roman v Argentini —, ki obsega 317 strani in ga je napisal

Marijan Marolt.
ZORI, NOČ VESELA

je roman, ki vas popelje v domače kraje, med vaše očete, v čase, ko so v kljub laškim vojskam in koleri mladi pa tudi stari ljudje znali ceniti srečo ljubezni. Knjigo je opremil Andrej Makek.

Velja broširana 30 \$, vezana 40 \$. Dobite jo pri SKA, Alvarado 350, Ramos Mejía, v Dušnopastirski pisarni, V. Martinez 50, in pri poverjenikih.

SLOVENSKA DELIKATESNA TRGOVINA

VEŠTER in MAČEK

VOŠČI VSEM SLOVENCEM
SREČNE IN BLAGOSLOVLJENE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

Liniers — Rivadavia 11576

Puesto 33 - 35

URARNA IN ZLATARNA
CASA BOYU
Olazabal 2336 — Tel. 76 - 9160

Vsem cenj. strankam naznanjamo,
da ostane trgovina zaprta do
12. aprila 1956
zaradi počitnic.

CASA BOYU

LOUIS DE WOHL

(49)

Zemlja je ostala za nami

"Sijajno!" je dejal Marmon, "sicer bi si morali "sposoditi" njihovo vseмирsko ladjo, kar pa ni tako enostavno, ker smo samo trije, ako ne računam na Miss Armitage."

"Še kadar bi bil rad vljuden, zasmehuje," si je mislil Chris. Sicer pa: "Kakšen nesmisel je vendar spet vse to govorjenje?"

"Čim prej mogoče moramo odleteti," je povzel Marmon; "danes ali jutri bržkone še ne bo mogoče, ker me bodo vlekli verjetno še pred visoki svet."

"In tam boste," je vskočil v besedo Chris, "ugotovili, da ste Fanu - du — Marsovec popolnoma napačno cenili, Marmon. Vaša misel, da se oni pripravljajo na čisto pravo vojno..."

"Res bi bilo lepo, ako bi imeli prav," je dejal Marmon očetovsko, "a uvideli boste sčasoma. Marsovcem namreč mislijo, da nas bodo presenetili — in to je njih prvo orožje, drugo pa — vse grade na svojo tehnično premoč nad nami. A obe orožji bomo obrnili proti njim samim: pred njimi bomo z Argo dospeli na zemljo in svet opozorili na nevarnost. Vemo že, kje pristajajo marsovske ladje — izven zemeljskega radija. In niso grajene tako kot Argo za direktno pristajanje na zemlji. Oni upo-

rablajo še vseмирske postaje in te sem si dodobra ogledal. Sleherna vseмирska ladja nosi s seboj manjšo ladjo, ki dejansko pristane na zemlji. Teh ladij, ki se bodo izkrcale, se moramo na zemlji polastiti, in sicer tako, da premagamo njihove posadke z zemljani, seveda za to posebej izvežbanimi. In potem poletimo z marsovsko vseмирsko armado proti Marsu in ga zasedemo, namesto da bi oni nas zasedli na zemlji."

"Nesmisel!" je vzkliknil Chris.

"Genialna zamisel, najboljši načrt, kar jih je bilo narejenih kdajkoli!" je izjavil Brandeis.

"Namesto, da bi ti marsovski ptiči s svojimi udomačenimi rjavimi morskimi psi podjarmili naš planet," je mirno nadaljeval Marmon, "namesto, da bi oni na zemlji zarodili te smešne mešanice ras, bomo mi, napadeni, zasedli drug planet, planet poln neizmernega bogastva. Samo kolikor je na Marsu kovin vseh vrst, bi zadostovalo, da človeštvo začne čisto novo dobo svojega razvoja. In treba je biti samo bojazljivci ali pa izdajalec, da nekdo ne bi sodeloval pri takšnem načrtu."

"Do tegale trenutka nisem vedel, kaj tiči v vas, Marmon," je občudovaje vzkliknil Brandeis.

"Tudi jaz ne," je dodal Chris, "samo želel bi, da bi te misli tudi v vaši tranjosti obtičale. Saj hočete vendar zanetiti plamenico požara na tem mirnem planetu, hočete ga uničiti in izčrpati do kraja. Niti ene same besede vam žal ne morem verjeti, Marmon, niti ene same! Mesece in mesece smo že preživel tukaj, in ves čas je vse naokrog nas vladal najgloblji in najsvetejši mir. Vi pa ste pravkar prispeli in že rohnite z vojno, podjarmljenjem in zasedbo in izropanjem. Kaj vas je pa obsedlo, Marmon?"

Marmon je zlezel sam vase. Za hip se je zdel sila majhen; krčevito se mu je nakremžil obraz. Potem se je vzravnil in globoko zajel sapo: "Kar vam ponujam," je dejal, "je največja vloga, ki so jo zemljani kdajkoli igrali. Kaj so vsi veliki osvojevalci vse svetovne zgodovine v primeri z osvojevalci drugega planeta? — Tako govorite, Cary, kot kak potujoči pridigar."

"Še pred nedavnim sem mu dejal, da bi moral postati duhovnik," je pritrjevalno dejal Brandeis.

"Tako?" se je nasmehnil Marmon. Chrisa je spet obšel mrzob po vsem telesu. "Svetovna zgodovina se ne bo ustavila na svoji poti zato, ker se bo mlad pobožnjakar jokaje in stokaje cmeril po svoje."

"Prav gotovo, da ne boste šli sami

pred visoki svet, Marmon," je vzkliknil Chris. Oči so se mu bliskale, ko je nadaljeval: "Z vami bom šel — in Bog naj mi pomaga, da bomo videli, kdo od naju ima prav."

Marmon je dolgo zrl vanj. Potem je z očmi poletel k Maksini, ki je vsa blebda in zmedena strmela predse, zatem pa k Marmonu. Čudno se mu je tresel obraz, ko je dejal: "Pridite, Brandeis, z vami osebno bi rad govoril."

XVI

V Brandeisovi sobi se je Marmon vsedel tako, da je imel pogled uprt v vrata.

"Tako," je dejal, "sedaj vsaj vemo, pri čem smo, se pravi, vem. Naš prijatelj Cary igra na silno nevarne karte in zdi se mi, da se vsa igra zunaj ne bo dobro končala."

Brandeis je stresel z rameni, rekoč: "Fant je silno močno veren v svojem prepričanju, ki na vseh mogočih in nemogočih koncih udari na dan. Sicer je pa čisto dober mladenič."

"Mislite?" je dejal Marmon zaničljivo. "Vi, Brandeis, ga vsekakor podcenjujete. Ali ste kaj vedeli o poslanstvu treh divu na zemlji?"

"Vedel ne, sumil pa."

"Cary je za poslanstvo vedel!"

"Nemogoče — v tem se motite."

Marmon se je rezko zasmehal, rekoč: "Ne samo da ni vedel za poslanstvo,

ampak je v vsej tajnosti divu poslancem oddal posebno sporočilo."

Brandeis je zmajal z glavo: "Za kaj ga?"

"Za C. B. ja."

"Mislim, da je ta v neki kliniki za živčno bolne?"

"Že, že, a tudi tam je mogoče sprejemati obiske, posebej še takšne, ki se znajo napraviti nevidne. — Pa vendar morda tudi tega niste vedeli?"

"Sem, saj mi je prav to vzbudilo takšen sum."

"Popolnoma upravičeno, Brandeis, popolnoma upravičeno. Dobri Cary, nedolžni Cary je poslal C. B. ju pismo in C. B. mi ga je pokazal. V njem je govorila samo o Caryjevih zaslugah, da je mogla Argo sploh pristati na Marsu. Vi da ste sicer zelo genialen izumitelj, da pa takoj izgubite glavo, brž ko stojite prvi nevarnosti nasproti."

"To je pa sila nesramna laž," je dejal Brandeis z bledimi ustnicami: "Niti predstavljati si skoraj ne morem, da bi Cary kaj takega pisal."

"Jaz pa sem to videl črno na belem", se je smejal Marmon, "in ne bo mi najbrž treba še posebej razlagati, da se mi je vsa zgodba zdela nekam sumljiva. Priznati pa mu je treba olajševalne okoliščine spričo položaja, v kakršnega so sedaj zašle vse stvari."

"Kako to mislite?"
(Nadaljevanje v prihodnji številki)